Ч. 30. Львів, Четвер, дня 8. (21.) лютого 1901. Річник V.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2·50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)
За границею:
на цілий рік . . 16 рублїв або 36 франків
на пів року . . 8 рублїв або 18 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановнх псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 9. ул. Коперника (Лїндого ч. 9.) Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Нова конституция.

(Конець).

1867. Аж після Кенїґґрецу могла Угорщина знов відзискати свої конституцийні права, так давно одїдичені як і з 1848. року. Лютова конституция втратила свою вагу наслїдком угоди з Угорщиною і треба було її перехрестити на грудневу конституцию. Шмерлїнґ був особисто певно поважаний характер, а наколиб єго полїтичний талант був лише в половинї таким, як єго особиста чеснота, не одно ощадив би був Австриї, що їй несьвідомо заподіяв.

1870. Національні суперечки вибухають знов ясним поломінем. В мінїстерстві виринув меморандовий спір. Потоцкий, Тафе і др. Берґер, одна з найяснїйших голов в Австриї, укладають вимовне меморандум меншости проти централїстичної більшости мінїстерства Гаснера. На хвилю сей останнїй побідив; але вже з кінцем сїчня покидають Поляки раду державну, щоби по трех місяцях знов вернути, бо з кінцем цьвітня вже упало мінїстерство Гаснера, а ґр. Потоцкий став наслїдником.

1871. Сей рік назнаменований ерою Гогенварта, що тривала від 5. лютого до 14. листопада. Її розпочали відомі фундаментальні артикули, яких зміст творила краєва автономія, а скінчила ся не менше знаним цїсарским рескриптом.

1872. Галицкий сойм ухвалює т. зв. галицку резолюцию, а мінїстерство Аверсперґа передає її в радї державній до справозданя комісиї, в якій її погребано, бо й до нинї она не прийшла під обраду в радї державній.

1873 В тім роцї вірноконституцийне сторонництво, добивши ся знов значіня, допустило ся парляментарної насили, якій нема рівної в річниках парляменту. Чехи, котрі нїколи не признавали витвореного грудневою конституциєю дуалїзму, покинули раду державну вже 1868. року; їх вихід мав перший такий наслїдок, що оставший замість ради державної тулововий парлямент ухвалив 1869. примусовий виборчий закон, щоб намість неприсутних Чехів, яких мандати все уневажнювано, переводити безпосередні вибори в Чехах. Але ся проба не довела до нїчого.

Отже мінїстерство Аверсперґ-Лясер відважило ся в 1873. р. на згадану насилу, що була дїйсним зломанєм конституциї. Она містить в собі виразну постанову, що всяка зміна конституциї вимагає більшости двох третин. Мимо сеї виразної постанови конституциї перемінено звичайною більшостю вибори до ради державної, виконувані доси краєвими соймами, на безпосередні. Се зломанє конституциї, яке видерло краєвим соймам право виборче, витискає всїм з того часу переведеним виборам до ради державної, пятно неправности.

1879. Знов пруть невиносимі обставини до зміни системи. Дня 12. серпня починає ся управа ґр. Тафого. Можна про то думати, як хто хоче, але всеж таки було се правительство тривкійше і успішнїйше, як яке небудь з попередних. Зручному маневрованю Тафого повело ся, Чехів по довгих роках знов спровадити до ради державної, хоч з правнодержавним застереженєм.

З упадком Тафого скінчила ся правильна дїяльність в радї державній і з того часу нїяке правительство не було тривке. З уступленєм Тафого з полїтичної видівнї не міг остояти ся австрийский парлямент. Мінїстерства зміняли ся як краски в калєйдоскопі, національні спори вибухли в радї державній з елєментарною силою, поки парлямент зійшов до таких галабурд, а Австрия дійшла там, де нинї находить ся.

Нїчо не може цїлої недолї і бездонних невзгодин наших теперішних обставин виразнїйше зобразити, як сучасний вигляд нашої народної репрезентациї. Де був коли небудь такий бідолашний парлямент, в котрім сторонництва добачали би в тім славу, не допускати до утвореня більшости? В дальшій послїдовности сего майже неімовірного запереченя всїх парляментарних основ самим парляментом, винесла наша народна репрезентация від кількох лїт до значіня доґми засаду: лише нїякого парляментарного правительства! Такий парлямент, що не хоче нїякої більшости, а лише благає о одну цїль: Боже, спаси нам лише урядниче мінїстерство! — такий парлямент попав в самоубійчу божевільність, а хто не хоче сам заманювати ся хибною дияґнозою, мусить дійти до сьвідомости, що ся божевільність має свій корінь в істнуючій конституциї, яка суперечить цїлій історичній минувшинї Австриї і сучасним услівям її істнованя. Ся протиавстрийска конституция не могла, як видно з повисшого хронольоґічного огляду, дожити довшої доби спокійного дальшого розвитку. Рішучі зміни основних її засад, безнастанні переміни правительственних систем аж до цїлковитої застанови конституциї, насильні реформи виборчої ординациї, — словом, безнастанне хитанє і колибанє всїх полїтичних і економічних відносин а притім лише один позитивний добуток, що національна війна і язикова боротьба степенують ся аж невиносимости з дня на день.

Тут не поможуть нїякі хвилеві лїки, всякий оптимізм в тім напрямі приспішує лише темпо до неминучої погибели. Для сеї старечої недуги є лише один лїк рішучий: Се є нова конституция, яка вилучить національну і язикову боротьбу з центрального парляменту, а перенесе до соймів. Щоби обезпечити сойми, щоб там національні меншости в якім небудь зглядї

Осип Маковей.

Еманципация мущин.

(Дальше).

Приходив баль. Роман ждав його нетерпеливо. Нову одежу вже мав у шафі, але ще не мав шапокляка, рукавичок, білої краватки, шовкової хустинки, перфуми, лякерків, кальошів і — гроший. Все те він мав колись і зужив, і вже від двох лїт думав, що крім гроший нїчого з того не буде потребувати. Аж ось вийшло: треба знову! Видатки страшенні і то на один вечір! Найменше з рік треба буде те все сплачувати ратами. Та, ще колиб хоч виплатило ся! А правда: ще й букет для панни Стефанїї! Який будь не можна дати: треба заімпонувати... В якій то вона буде суконї?

На грошеві клопоти поміг Романови знайомий жидок, а в справі букета — хто би сподївав ся?! — стала Романови у великій пригодї маленька Зоня. Вона розповіла йому, яку сукню буде мати Стефанїя, ще й пробку матерії дала. Роман сховав сю пробку і дав зробити гарний букет з відповідним маншетом і лентами. Стефанїя здивує ся, звідки він знав, яка в неї сукня. Роман був дуже рад із себе, але був і нетерпеливий, як панна перед балем. Цїлий тиждень перед забавою він спав з перевязаними вусами, щоби виглядали красше. Решта лиця здавала ся йому менше важною і інтересною для жіночого роду; впрочім не мав чого й лякати ся: його лице від реставрацийного харчу було дуже інтересне: блїде, як у панночок, що їдять зернята кави, оловцї, уголь, цитрину, або й глину із груби. А чуприна була у нього здоровенна, густа як щітка, і зачесана з фантазиєю в гору, так що високе, розумне чоло цїле було відкрите.

Але на день перед балем склала ся пригода, яка на хвилину сколотила його тихе щастє. Прийшов він до панї Павловської, бо просила його, щоб заняв ся деякими орудками; аж тут він тілько привитав ся, а Павловська з Стефанїєю просто напали його з ґратуляциями.

— Ґратулюємо! Ви заручені, а нам нїчого не кажете!

— Хто вам казав? І з ким я заручений?

— Вже ми знаємо. Сегодня лист дістали ми з сеї околицї, де ваша панна. Кажуть, що дуже богата.

— Я нїчого не знаю.

— Не вдавайте! А Ганчаківна що?

— Ганчаківна!

Романови аж дух заперло. А тут Стефанїя з докором до него:

— Ви здавали ся менї такими щирими, тимчасом виходить...

І в тім докорі Стефанїї було стілько смутку і жалю!

— Алеж мої ласкаві панї! Присягаю ся, що я не заручений!

Дами не зважали на його присягу. Вони в таких справах не вірять присягам.

— Чи хоч гарна вона? молода? розумна? — Питали ся обі цїкаво.

— Покажіть нам її фотоґрафію, що носите певно на серцї! Чи буде завтра на балю?

Роман був просто оголомшений сими питанями; одну тілько мав потїху, що у словах Стефанїї чув виразно заздрість; було видко, що займав її. Він боронив ся, як лев, але йому не вірили. Тодї він став просити Бога, щоби прислав Ганчаківну на баль, — нехай би її Стефанїя побачила і його не підозрівала... Його молитва була така щира, що Бог його справдї послухав.

На балю була Ганчаківна: приїхала! Побачивши її, Стефанїя усьміхнула ся, але в ту саму хвилину і споважнїла. — Хто знає — сказала до Романа і Роман не знав, як сї слова розуміти. Колиж до того побачив на салї і рад-

насилували національну більшість, треба би постарати ся о відповідні розпорядки. Такі подає вотум куриальне, як се виложив переконуючо др. Адольф Фішгоф. Такий центральний парлямент, в котрім була-б неможлива національна боротьба і такі сойми, в котрих всяке знасилованє більшости було би виключене, піддержані відповідними реґулямінами, що унеможливляють всяку обструкцию (lex Urbański. Ред.), коротко, нова будова, яка мусїла би спочивати передовсїм на підвалинах справедливої виборчої ординациї — такі парляментарні тїла самі зуміють ще конституцийну управу в Австриї удержати а навіть скріпити.

Але чи є така конституция?

Так! каже Sonn- u. Montags-Ztg., **її еляборат здавна находить ся в міродайнім місци.**

(Ся статя Austriacus-а вказує виразно, куди справа йде! — Ред.).

Парана.

(Зі справозданя з подорожи делеґатів краєвого видїлу до Бразилії).

(Дальше).

Другий обсяг становить високорівня, на яку входимо по перебутю пасма гір Serra de Mar, що підносить ся до 1200 метрів над уровінь моря. Ся високорівня, знесена на яких 1000 метрів над уровінь моря, має зовсїм иньші клїматичні відносини, як поморе. Високорівню покривають шпилькові лїси (Araucaria Brasiliensis) та просторі луги, а численні европейскі кольонїсти управляють тут жито, пшеницю, ячмінь, бараболї, кукурудзу, тютюн, вино і овочеві дерева умірковaних полос В сїм обсягу, який впрочім посїдає плідну почву, що повстала через струпішінє ґранїту, лежить столиця краю Куритиба та численні польскі і рускі кольонії.

Недалеко Куритиби має свої жерела ріка Iguassu, одна з найважнїйших комунїкацийних артерий стану, сплавна на просторони звиш 60 ґеоґрафічних миль. Від заходу рівнину Куритиби відграничує пасмо, а властиво високий ступінь Serrinha, високий на 1200 метрів. Звідси на захід вступаємо в обсяг камінистого степу, що становить продовженє знаних вже нам Campos Geraes. Високорівня Campos Geraes спадає степенево на захід, а зачавши від місточка Palmeira I. Cupim, появляють ся що раз частїйше шпилькові і листові лїси, аж до підніжа гір Serra da Esperanza, найвисших в краю, бо доходячих до 1300 метрів височини. Розлогі степи околиць міста Guarapuara, що посїдають значно урожайнїйшу почву, чим Campos Geraes, тягнуть ся від Serra da Esperanza дальше на захід. Тут вступаємо вже в обсяг плодоносних червоних глин (Serra roxa). Границю сеї урожайної полоси переступили галицкі кольонії над ріками Iguassu і Jvahy, а дальше цїла околиця положена на захід, до долини Парани є зовсїм незнаною та від часу прогнаня Єзуїтів зовсїм опущеною. Степенево високорівня спадає аж до 150 метрів височини, входячи вже в горячу полосу, здатну до управи кави, бавовни і т. п.

Підсонє цїлої високорівнї є лагідне і здорове та можна порівнати єго хиба з підсонєм Італії. Хотяй нема до тепер докладних метеорольоґічних дат, вказує на подібність італїйского підсоня так характер лїсної ростинности, як і роди управного збіжа, трав та ярини. В тутешних лїсах не росте жадна ростина горячих полос, а переважають Araucharie, магонь (Cedrela Brasiliensis), Herva Mate, деревнисті папороти і бамбус. Управними ростинами є всякі роди европейских збіж, бараболї, вино, тютюн, европейскі овочі, наша ярина, а крім сего з тамошних краєвих ростин: манйок, солодкі батати, чорна фасоля, натомість зовсїм не дозрівають банани, риж дозріває лише в низших долинах а помаранчі є дрібні і квасні, як в Льомбардиї і на італїйскій Рівієрі.

Спека в лїтї не є більшою, чим у нас на Подїлю, а в зимі бувають часто приморозки, а деколи навіть снїг лежить через кілька днів.

Числа польских еміґрантів*) в Паранї навіть в приближеню не можна обчислити, бо урядові викази узглядняють лише еміґрантів, прибувших просто з Европи. Натомість богато кольонїстів прибуло сюди, після всяких пригод, з иньших станів републики сухопутною дорогою або водною. На підставі урядових дат можна подати такі числа: До р. 1889. числено польских кольонїстів в цїлім станї на 12.000; в лїтах 1890—1891. прибуло 15.000 виселенців з Королївства і Литви, в лїтах 1895—1896 25.000 Галичан. Тож урядові дати подають число Поляків в станї на 52.000, але се число в дїйсности є богато висшим і можна єго приняти на 70.000.

Істория польскої кольонїзациї в Паранї є в короткости така: В р. 1868. прибуло 11 родин Шлезаків до пристани Itajahy в станї Санта Катаріна, поміщено їх на ґрунтах кольонії Brusque, на горячім побережю, серед диких ботокудів. Сї ґрунта остали були по кольонії Ірляндців, яких бразилїйске правительство на жаданє анґлїйского консуля мусїло відсилати своїм коштом до Европи, бо не могли там витримати. І Шлезаки також там не витримали та по великих трудностях, при помочи о. Зелїньского та інж. Запорского переселили ся до Парани, де їм маґістрат Куритиби, тодї ще малого і лихого місточка, придїлив по кілька морґів ґрунту та дав заробок при будові дороги.

В р. 1875. прибуло до Куритиби 64 польских родин з Німеччини, з західних Прусів і заложили кольонїю Абронхес, недалеко міста. В р. 1876. прибуло кілька тисячий польских виселенців з Прусів і Галичини та їх поселено також в сусїдстві столиці на кольонїях: S. Ignacio, Orleans, D. Pedro, Riviera, D. Augusta, Thomas Coelho і S. Candida. Сї кольонії творять комплекс, який тепер має урядову назву: »Нова Польонїя«.

В р. 1885, 1886 і 1887 заложено новий ряд польских осель в близькости Куритиби: Antonio Prado, Presidente Farria, Zacharias, Muricy, Inspector Carvalho, Accioli, Joao Alfredo, S. Laurenco, Christina, Alice.

Иньші польскі оселї повстали в тім самім часї в околицях Понта Ґроса і Кастро: Guaraunа, Tacuary, Rio Verde, Emilia, Adelaida, Butuguara, Floresta, Itaiacoca, Mohema, Tibagy, St. Leopoldina, S. Klara.

В роках 1890—92 заложено ряд польских осел над рікою Iguassu: S. Barbara, Contagallo, Rio dos Patos, Agua Branca, S. Matheus, Rio Clara, Barrafeira і в околицї Pio Неґро: Lucena.

Галицких еміґрантів з двох послїдних лїт поміщено на нових кольонїях: Prudentopolis, Porto Uniao, Jangada, Agua Amarella, Ypiranga, Castellano.

(Дальше буде).

*) Подаємо сей уступ справозданя, хотяй в наведених числах поминено зовсїм ріжницю межи польскими а рускими »Галичанами«. Маємо при сїм надію, що сї звістки про польскі кольонії в Паранї, дехто з наших бразилїйских дописувателїв доповнить датами про рускі кольонії, — о що дуже просимо. — Ред.

З полїтичного поля.

Після інформаций »Prager Tagblatt-у« сойм ческий стане скликаним на день 14. цьвітня. З Будапешту доносять, що спільні делеґациї мають бути скликані на цьвітень с. р., а наслїдком сего наради обох парляментів будуть перервані на якийсь час.

Німецкі дневники ще тягом застановляють ся над причинами, які спонукали цїсаря Вільгельма до виявленя таких незвичайних симпатий Англичанам та доходить до переконаня, що монарх хотїв віддячити ся за поміч, дану в китайскій справі. Деякі з сих дневників, як пр. Rheinisch-Westfalische Ztg. подають ся як стверджений факт. Цїсар — пише сей орґан — є дуже невдоволеним з перебігу китайских подій, а іменно не таїть зовсїм свого обуреня з причини поступованя Франциї і Америки в справі начального проводу китайскої експедициї. Сї держави наперед признали ґр. Вальдерзого, хотяй не без застережень, начальним провідником, однак потім робили ріжні трудности, наслїдком чого німецкий, начальний провід став лише пустою формальностию. Берлиньский уряд заграничних справ посїдає ще дуже богато доказів сего інтриґантского поступованя; не все з того дійшло до відоми широкого загалу. Без застережень признали начальний провід Німеччини лише анґлїйскі війска, а вчинили се на

ника, його серце переповнило ся дивними почуванями. Для відваги він випив чвертку вина в буфетї і йому стало троха лекше на серцї. Перетанцювавши вальса із Стефанїєю, він похожав з нею по салї (Ганчаківна трохи не з'їла їх обоє очима, а Стефанії се очивидно дуже сподобало ся) і бавив її веселою розмовою. Йому було так приємно!

— Ви читали »Дївочі сльози?« — питала ся панна Стефанїя.

— Читав.

— Правда, чудова річ?... Що, нї? Ну, розуміє ся! Ви всї мущини однакові. Коли ми упоминаємо ся о рівноправність з вами, то вам се не подобає ся. Ви все хочете бути панами з повним правом на житє своє і наше, на працю, на любов, а нам нїяких прав не признаєте.

— Бо ви всїх наших обовязків не хочете на себе приняти. Прав хотїли би, а обовязків нї. На приклад у війську не служите — відповів Роман так тілько для суперечки.

— Я служила би, як би мене взяли.

— Розуміє ся при гузарах і відразу офіцером. Унїформ богатий, нїчого казати!

— Ет, ви всї думаєте, що ми тілько за унїформами пропадаємо.

— Ну, то возьмім, коминарем згодились би бути? Подумайте собі, що ви бідні і приневолені бути коминарем, чорнити немилосерно своє біле личко зажею, але зате вилазити комином на дах, на те найвисше становище, яке тілько мущини займали доси. Не схотїли-б? От бачите!

— Всеж таки ви маєте волю, а ми невільницї!

— Звісно, звісно: ми маємо волю любити панну і дістати гарбуза. Ми вибираємо, а ви бідні тілько ждете... Право на гарбузи ми вам любісїнько відступимо. Поміняймо ся раз ролями. Вибирайте на приклад мене; я буду сидїти в городї на лавцї, а ви прийдете несьмілі, зажурені, і почнете говорити про бодяки, місяць, соловіїв, жаби і т. п. поетичні річи, потім скажете: »люблю вас!«, а я почервонївшись відповім: »Спитайте тата!« або »Моє серце належить уже до Ганчаківни!« Коли ми мущини діждемо ся такої волї?

— Глузуйте собі здорові! Ви всї тілько глузуєте собі з нас і не хочете зрозуміти. Того не бачите, які ми безпомічні, які беззахистні — —

— Знаю, знаю: се стоїть у »Дївочих сльозах«. Ну, ви мабуть маєте з чого жити?

— Я не про себе, а про иньших.

— Але ви — —

Роман не договорив, се вже було би занадто сьміло.

Букетом, який він подав Стефанії при котилїонї, він зовсїм здобув собі її серце. Вона чудувала ся його бистроумности і ріжним иньшим гарним прикметам. Потім, коли дами вибирали мущин до танцю, Стефанїя вибрала його, сказавши притім важні слова: — Се наше одиноке виборче право і то ще на коменду мущин.

А Роман сказав на те неменше важні слова: — Я вам признаю і всяке иньше право вибору...

Обвішаний ордерами і оголомшений чарами балю і прихильностию Стефанії, він зовсїм не зважав на те, що і радник Скрутинський танцював з його милою — годї-ж було Романови все тілько з нею танцювати. За те заняв його один плян, яким він думав раз на завсїди прикувати панну до себе. Звісна річ: жінки страшенно люблять відважних мущин. Вони дивують ся їх відвазї і за неї нагороджують найкрасше. Роман знав уже, яке геройське дїло має вчинити, але справдї і він застановляв ся добру хвилину, чи відважити ся на таке дїло чи нї. Все одно! — сказав він собі вкінцї, сьміло перейшов салю і попросив до танцю — Ганчаківну...

Вражінє було незвичайне: Ганчаківна була би танцювала дві години, як би Роман був витримав, і що більше: вона сказала в розмові цїлих сїмнайцять слів; він упрів, якби не знати при якій працї; а Стефанїя своїм очам не віри-

розказ Сельсбері-ого. Сим Анґлія спасла Німеччину від цілковитого відокремішненя та заощадила ґр. Вальдерзому велике упокоренє. Отже передовсім учутєм вдяки можна витолковати собі поступованє німецкого цісаря, яке в Німеччині принято як незрозумілу заяву надзвичайної прихильности для Анґлії. Другі дневники, повторяючи сю статю, зазначують, що справді хід китайских подій не є таким, щоби цісар Вільгельм міг бути вдоволеним з него, а вислід великої заморскої акциї Німеччини був би ще фатальнійшим, колиб не щира поміч Анґлії.

Після донесеня анґлійскої часописи Interuel Revue, число анґлійских війск в полудневій Африці виносить тепер: 84 баталїонів піхоти, 21 баталїонів кінної піхоти, 17 полків кінноти, 9 батерий артилєриї кінної, 45 батерий полевих, 2 батериї артилєриї гірскої, 3 компанії артилєриї піхотної і 20 баталїонів льондоньских охотників. Кождий анґлійский баталїон можна числити на 600 людий. Полк кінноти має що найбільше 400 коний, бо більша часть коний упала в наслідок недуг і лихої поживи. Загалом проте має льорд Кіченер під своїми приказами войск спосібних до борби, що найбільше 71.000 піхоти, 15.000 кінноти і 336 армат. — Супротив величезної рухливости і підприємчивости Боерів і великаньских просторів, на котрих треба розсїяти анґлійскі войска, така армія не вистане, і ледви чи вистане й жадана Кіченером підмога 30.000 людий. Тому то в анґлійскім парляменті виступив з острою критикою веденя війни і поведеня правительства провідник лїберального сторонництва Кампбель Баннерман. Пригадав, що міністерство вже в осени впевнювало, що війна в полудневій Африці покінчена і що ходить лише ще о привернене спокою і безпечности в краю. Тимчасом війна веде ся до нинїшного дня і кінця єї цїлком не видко. Отже або правительство сьмішно помилило ся, або допустило ся безличного перекрученя подій для аґітацийних цїлий. Правительство повинно не лише висилати до Африки чим раз нові віддїли війска, але передовсїм видати проклямациї, в котрих впевнило би, що Боери не будуть полишені прислугуючих їм прав, а в такім случаю війна скоро скінчить ся. Бальфур відповів, що військові дорадники правительства впевнювали в осени, що опір Боерів вже зломаний. Правительство не могло знати, що Боери против своїх власних інтересів розпічнуть під'їздову війну. Правительство не може їм сказати »Зложіть оружє, а одержите конституцийні права«, але мусить передовсїм боронити анґлійскої переваги в Африці. Боери дуже добре знають, що на случай зложеня оружя одержать ті права, які їм належать ся.

Новинки.

— **Календар.** В четвер: гр.-кат. Теодора; рим.-кат. Елєонори. — В пятницю: гр.-кат. Никифора; рим.-кат. Петра Ст.

— **Концерт в честь о. Митрополита** відбув ся вчера після проґрами, при участи численної публики з провінциї. Цїль і характер концерту та фірма Ставропигійского Інститута вчинили, що з'їхали ся сьвященики і від Тернополя і аж з Лемківщини. Очивидно, що львівский штаб використає сю обставину для доказу сили і численности »староруской партиї«, як се вже показало ся на комерсї, що відбув ся після концерту. І тут зібрали ся корифеї москвофільскої партиї в поважнім числї, переважно люди старі — молодїжи майже не було. Справдї »староруска« се партия, яка незадовго має перейти до архіва! Але тих бесїдників, що виголошували там промови про »нашого ґенія...« Пушкина, належало-б хиба віддати... на Кульпарків.

— **Двірский баль**, який відбув ся вчера в Бурґу, закінчив ряд забав сегорічних мясниць. Коло 9. год. вечером війшов на салю цїсар з архикнягинею Мариєю Йосифою; за ними йшли архикн. Франц Фердинанд з архикн. Мариєю Валєриєю, архикн Фердинанд з архикн. Елисаветою Мариєю та иньші архикнязї. Крім того участь в балю взяли достойники двірскі, дипльомати, ґенералїция і ин.

— **Сорокові роковичи смерти Тараса Шевченка** обходити муть русько-українські товариства в Чернівцях в суботу дня 9. марта с. р. величавим концертом в салї »Народного Дому«.

— **Акциї »Ґалїчанїна«** підупали до сего ступня, що не має вже чим і за що заповнити 4. сторону. »Пасобій нєг« а ту читачі оцїнюючи вартість ґазети, хотїли би єї мати даром, або по зниженій цїнї. Бідний »Ґалїчанїн« заливає ся в »переписк-і« гіркими сльозами, а на доказ убожества показує голі плечі: четверту сторону незадруковану, білу як сибірский снїг.

— **Артист-маляр Іван Труш** устроює у Львові в перших днях цьвітня с. р. виставу своїх картин. Побіч кільканайцятьох мінїятурових ескізів будуть виставлені краєвиди: »Могила Шевченка під Каневом«, »Наддніпровий вид з могилою Шевченка«, »Місце хрещеня Руси в Київі«, »Вечер над Дніпром«, »Андреївска церков в Київі«, »Вид з над Псла під Гадячем«. З численних портретів, які артист остатними часами малював, виставлять ся портрети: Лисенка, проф. Грушевского, п. Грушевскої, п-и Драгоманівної, проф. Антоновича, Вяч. Будзиновского і Лесї Українки.

— **З львівскої архиепархії.** Речинець для рукоповаганя на пресвитерів назначено на день 5. марця с. р., а ті, що желають бути принятими до пресвитерского дому, мають свої подання внести найдальше до дня 27. с. м.

— **Впр. Отців духовних**, котрі до осягненя цїли дяківскої льотериї значнїйшим закупном льосів з скарбони церковної не причинили ся, просимо *о щедрі датки з тихже скарбон* для цїли льотерийної. Датки ласкаві з зазначенєм: *для цїли дяківскої льотериї*, просимо присилати під звичайною адресою: Дирекция Народної Торговлї у Львові. — *о. Д. Танячкевич.*

— **З львівскої судової салї.** Перед звичайним трибуналом у Львові розпочала ся вчера розправа против 11 обжалованих за напад на двох офіцирів 58. п. п. в Перемишли. Головною причиною сеї події були напасти на війско социялїстичного »Głos-y przemysk-ого«, якого відвічальний редактор, Колькевич, ставав за се нераз перед трибуналом присяжних судиїв, але все виходив побідоносно. Вкінци в однім з чисел »Gł. prz.« появила са статя — якої автором мав бути провідник перемиских социялїстів др. Герман Лїберман — обкидаюча болотом офіцирів. В редакциї явили ся небавом два офіцири з просьбою, би їм подано імя автора статї. Відповідию на се було потовчене їх робітниками в редакциї, а опісля напад на них на улици. За се стануло перед судом 10 обжалованих: Реґер, Рихлїк, Олєарчик, Ґебель, Пєхоцкий, Колькевич, Дубіс, Добряньский, др. Лїберман і Врона, а 11. Мария Чопівна, 17-лїтна дївчина, за кривоприсягу. Розправа мала відбути ся в Перемишли, але щоби оминути демонстрациї, перенесено єї до Львова.

— **Школу драматурґів** мають засновати в Новім Йорку. В нїй будуть учити, як має ся писати комедиї, драмати і т. ин. Наука буде тревати два лїта. В першім роцї познакомить ся учеників з технїчною будовою драмату, а в другім роцї будуть они вже писати одноактові штуки, пізнїйше дві-, три- і більше актові. При іспитї має кождий з учеників предложити одну штуку на конкурс, а нагороджену штуку відограє ся на однїй з перших сцен. В сей спосіб Американцї думають придбати собі писателїв. Зовсїм по американьски!

— **Портрет цїсаря Вільгельма.** Цїсар Вільгельм підчас свого побуту в Льондонї замовив портрет у проф. Геркоммера. Портрет виготовлений вже до половини і зроблений є на великих плитах цинкових а для тривкости мальований емалїєю. Цїсар представлений на портретї в мундурі кірасиєра, в високих чоботах, в коронацийнім плащи, зі шаблею в руках.

— **Убійник 24 осіб.** В селї Калинівцї, волиньскої ґубернії в Росиї, викрито розбишаку, який убив в своїм житю 24 людей. Недавно впросив ся до него на ніч дротар, а розбишака думаючи, що у дротаря є гроші, убив єго сокирою, тїло почвертував і викинув до яру, а одїж сховав до хлїва. При убитім найшов всего 1 рубель і 50 копійок. Коли на другий день рано розбишака вийшов до двора на роботу, а єго жена пішла до сусїди по воду, війшли до хати якісь господарі закурити люльку. Мала дитина, що була тодї в хатї, розказала прибувшим, що єї батько убив в ночи чоловіка, а мама вичистила хату з крови. Господарі не хотїли спершу сему повірити, але коли найшли укриту в хлїві одїж, повірили дитинї і донесли про се власти. Увязнений убійник признав ся, що перед двома роками замордував ще якогось подорожного, а підчас свого побуту в Бесарабії убив і ограбив аж 22 людей.

— **Невдалий замах анархістів.** В Женеві арештовано двох анархістів, що наміряли замордувати президента тамошного суду Ґонеля. При них найдено підроблені пашпорти, котрими хотїли послужитись на случай невдачі атентату, аби утечи до Америки. Однак арештовано їх перед сповненєм злочину. При переслуханю признались они до всего.

— **Надто поглядова наука.** Перед окружним судом в Цїшинї на Шлеску ставав онодї катехит місцевої школи жіночої, обжалований за »ревність в науцї«. Именно катехит по поясненю ученицям шестої заповіди, наводив практичні приміри з житя в такий драстичний спосіб, що через те допустив ся провини проти обичайности. Розправу відложено, бо не явили ся всї сьвідки.

— **Дрібні вісти.** Вчера відбуло ся вінчанє д-ра Михайла Олїйника, лїкаря в Мостах великих, з п-нею Мариєю Фіцнер-Морозовою, б. артисткою галицко-руского і українських театрів. Вінчанє відбуло ся в костелї св. Анни у Львові. — На шляхах Копичинцї-Гусятин, Гадікфальва-Радівцї, Радівцї-Бродина, Карльсберґ-Путна і на коломиских зелїзницях льокальних привернено рух поїздів. — В Чехії, в горішній і в долїшній Австриї настали острі морози. В Чехії замерзли онодї в ночи 3 особи. — В Станиславові дня 18. с. м. вибухнув огонь в домі Галяревича при ул. Липовій і знищив три господарства.

— **Гумористичний кутик.**

Житейский проблєм.

Без воздуха чоловік не може жити, а з воздуха також нї.

Авторске щастє.

— Отже ваша драма ждала цїлий рік, нїм вийшла на сцену?

Так, а зійшла зі сцени за один вечір...

Боязливий.

— Коли приходжу до тебе, жіночко, то бою ся своєї тїни...

І тому нїколи в день не приходиш до дому, але аж пізно в ночи!

Телеґрами.

Відень, 20. лютого. Нинїшне засїданє державної ради розпочало ся серед загального напруженя що-до заяви през. Фетера в справі приймованя ческих інтерпеляций. Зараз на початку засїданя вніс ческий посол Сілєний, аби ческі петициї печатано в протоколї. На се крикнув Шенерер: То є викрут, в той спосіб хочете втягнути ческий текст до нїмецкого протоколу.

Опісля през. Фетер заявив, що на сїм засїданю не допустить до нїякої дискусиї над цензурованєм інтерпеляций, бо се порішено на попереднім засїданю. Се викликало бурю між Шенерериянцями.

Промовляло ще кількох послів, а між ними пос. Барвіньский у відповідь на напасти д-ра Коса.

При кінци засїданя през. Фетер зложив заяву, що приймає ческі інтерпеляциї але в нїмецкім перекладї. Відчитувати має ся їх по нїмецки, а зміст ческий зглядно в иньшій мові має ся лише долучити. Петициї приймає ся в кождій мові, а внесеня лише в нїмецкій.

Слїдуюче засїданє завтра о 11. год.

Відень, 20. лютого. Вчера пополудни відбула ся у президента ґр. Фетера друга конференция в справі приймованя ненїмецких інтерпеляций. В конференциї взяли участь: Кайцль, Пацак і члени нїмецкої лївицї. Виглядів на компроміс нема. На нинї рано заповіджена ще конференция всїх клюбів, яка відбуде ся перед засїданєм у президента.

Відень, 20. лютого. Коло польске на триго-

ла, так здивувала ся. Однак замість похвалити Романа за відвагу, вона сказала йому: — »Вас таки щось тягне до неї"... З такої замітки Роман не був рад, але потїшив себе небавом знаним спостереженєм, що льоґіка у жінок иньша, як у мущин.

За те знов як любо вона усьміхнула ся до Романа по двох днях, коли у »Рускім дневнику« прочитала опис балю; там очивидно нїхто иньший, лише Роман, назвав її королевою балю. Він не виписав цїлого її імена і прізвиска, але букви »Стеф. Черк.« очивидно не означали нїчого иньшого, як її саму. При найблизшій нагоді вона сердешно стиснула його руку: друкованих комплїментів для себе вона ще не читала нїколи в житю.

Були се гарні часи — —

»А чорт би тебе побрав!« — скрикнув Роман несподївано; се бажанє його відносило ся до голки, що, притиснена до стола, зломила ся аж на три части. Через те якийсь час його уява була занята ґузиком і голкою, але вже небавом пятий ґузик сидїв твердо на своїм місци — і не було нїякої перешкоди згадувати далї гарні часи.

* * *

(Дальше буде).

диннім вчерашнім засїданю рішило в справі вношеня ненїмецких подань не ставати анї на становиску Чехів, анї Нїмцїв а прилучити ся до всякого справедливого, посередного проєкту Право цензурованя інтерпеляций президентом признало Коло польске в такім обсягу, як се пристоїть президентови що-до бесїд, виголошуваних в палатї.

Віденъ, 20. лютого. N. fr. Presse доносить, що вчера запевнювано в парляментарних кругах, що колиб на нинїшнім засїданю проявила ся ческа обструкция, президент Фетер сейчас зложить свій уряд.

Льондон, 20. лютого. Король в суботу виїде до Нїмеччини.

Париж, 20. лютого. Figaro оголошує розмову з кн. Никитою чорногорским, який сказав, що між Чорногорою, Сербією і Болгариєю нема тайного союза і не потрібно єго, бо сї держави не бажають нїчо иньшого, як status quo на Балканї.

Париж, 20. лютого. Аґенция Гаваса доносить з Пекіна: Лїгунґчан і кн. Чінґ повідомив, що двір згодив ся на виконанє жаданих державами кар.

Льондон, 20. лютого. Standart доносить з Капштату: Коло 2000 Кафрів покинуло роботи в містї. З тих вернуло лише 150 до працї. Побоюють ся, що Кафри затають заразу чуми між собою та рознесуть єї по краю.

Льондон, 20. лютого. Льорд Кітшенер доносить з Преториї з вчерашною датою. Після вчерашних донесень Девет посуває ся ще завсїгди в північнім напрямі і находить ся коло Говетове. Нинї рано Боери висадили поїзд з вин коло Йоганесбурґа і хотїли обрабувати єго, але Англичани виперли їх. Як зачувати, Боери обсадили Восбурґ. В Стріденбурґ находить ся коло 1000 Боерів, а також в других місцевостях є зібрані більші відділи.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,
— — — — — — — яко гарна прикраса комнат є

Картини: **Верещаґіна, Шевченко в домовинї і Сластьона, Шевченкова могила.** — — — — — — —

Можна дістати через адмінїстрацию „Руслана“ з пересилкою за *1 кор. 60 сот.*

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.

Проґрама від 16. до 28. лютого 1901.

При співучасти військової музики 80 п. п.

1. **Увертура.** 2. **The American Troubadours**, секстет муринів. 3. **Victoria Belling**, жонґлєрка. 4. **Trio Streitmann**, вокальний терцет. 5. **Fleury-Trio**, вітрові дансери. (Пауза). 6. **Орхестра.** 7 **Josef Modl**, гуморист театру Ронахера у Відни. 8. **Victoria Belling** яко трансформацийна дансерка. 9. **Miss Helena i Emilon**, воздушний акт. 10. **Risa Nordström**, субретка. 11. **Horly's-Trio**, вокально-музикальний трансформацийний акт. — Початок о 8. год. вечером.

Що дня велике представленє. В недїлю і сьвята два представленя. Що пятницї **High Life** представленє. Білети вчаснїйше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвика у Львові.

Colosseum огріте 12. ґазовими печами.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від І-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	приходить о годинї	до Львова
		6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
		6·20	з Чернівцїв (Іцкан, Галацу), Станиславова
		6·46	з Брухович, щод. від 13. мая до 16. вер. вк.
		7·45	з Янова
		7·40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
		8·00	„ „ на дв. головний
		8·05	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия
		8·15	з Сокаля, Рави рускої
	1·35	8·50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.
		11·45	з Ярослава і Любачова
		11·55	зі Станиславова (Керемезе, Потутор)
		12·55	з Янова
		1·15	зі Сколього, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.
		3·14	з Бругович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.
	2·20	5·17	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
	2·35	5·40	„ „ „ на дв. голов.
		5·45	з Кракова
	1·45	5·55	з Чернівцїв, Іцкан
		6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч			
		7·24	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)
		8·28	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
		8·50	з Брухович від 13. мая до 16. вересня щод.
		9·23	з Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.
	8·40 2·31	9·45	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова
	12·20	10·00	з Чернівцїв, Букарешту, Гусятина, Потутор
		10·15	з Лавочного (Пешту) Хирова
		10·12	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
		10·30	„ „ „ на дв. голов.
		12·05	зі Стрия, зі Сколього від 1. мая до 30. вер.
		3·12	з Підволочиск на дворець Підзамче
		3·35	„ на дворець головний

Поїзд посп.	Поїзд особ.	відходить о годинї	зі Львова
		6·25	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
	1·53	6·30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
	2·08	6·43	„ „ „ дв. Підзамче
		6·35	до Станиславова, Пнивисокого, Потутор
	8·30 2·55	8·40	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа
		9·00	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.
		9·15	до Янова
		9·25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.
		9·42	„ „ „ дв. гол.
	2·55	9·55	до Чернівцїв, Станиславова
		10·20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
		1·25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в недїлї і сьвята
		2·15	до Брухович від 13. мая до 15. вересня в недїлї і сьвята
		3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
		3·15	до Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.
		3·26	до Брухович шод. від 1. мая до 16. вер.
		3·30	до Ряшева, Хирова, Любачова
Ніч			
		6·10	до Станиславова
		6·13	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в днї б. а від 16. вер. до 30. марця 1901 щоденно
	12·40	6·20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
		6·50	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша
		7·10	до Тернополя дворець головний
		7·33	„ дворець Підзамче
		7·25	до Сокаля і Рави рускої
		7·48	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)
		9·12	до Янова від 1. мая до 15. вересня
	2·51	10·40	до Чернівцїв і Іцкан
		10·50	до Кракова, Відня, Варшави
		11·00	до Підволочиск, Бродів дв. голов й
		11·25	„ „ дв. Підза
		4·15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
		4·45	до Брухович від 13. мая до 17. вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічка числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно-европейский рівнить ся від часу львівского о 26 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держ. (Львів, ул. Красїцких ч. 5) удїляє пояснень в справах зелїзничих, продає білети всякого рода і розклади здвд

За певну і добру льокацию

поручаємо

4 ½% листи гіпотечні
4% листи гіпотечні коронові
5% листи гіпотечні преміовані
4% листи товариства кредитового земского
4½% листи Банку краєвого
5% облїґациї Банку краєвого
4% позичку краєву
4% облїґациї пропінацийні

і всїлякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного

Всїлякі

КУПОНИ

і

вильосовані

цїнні папері

виплачує без потрученя провізиї або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Від огню обезпечайте ся тільки в »Днїстрі«.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНЇСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

одиноке руске товариство асекурацийне, обезпечає будинки і всї предмети движимі против **огневих шкід**.

»Днїстер« припоручили **Преосьвящ. Ординарияти** Всеч. Духовеньству і вірним всїх трех Епархій.

Фонди ґваранцийні »Днїстра« з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий . . .	311.540 кор.	11 сот.	разом 520.406 кор. 65. сот.
Резерва премії	171.942 „	— „	
Резерва специяльна . .	6.000 „	— „	
Фонд емеритальний . .	30.924 „	54 „	

Тарифи »Днїстра« умірковані. Надвижка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 **дістають члени 8% звороту** з премії.

»Днїстер« виплатив до 31. грудня 1900. **відшкодовань 2,120.834 кор.** Шкоди лїквідують ся **безпроволочно** в присутности Делеґата і 2 членів.

Полїси »Днїстра« принимають при позичках гіпотечних: Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долинї, Снятинї, Городенцї, Теребовли, Залїщиках, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЄ треба обезпечатись тільки через »Днїстер« в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; з таких обезпечень через »Днїстер« іде часть **провізиї** на **рускі публичні добродїйні цїли;** полїси і квіти видає Краківске Товариство рускі.

»Днїстер« пошукує спосібних **аґентів**, особливо **селян господарів** в окрестностях, де ще нема близько аґенций »Днїстра«. Аґенти заробили вже 274.964 кор. провізиї.

Зголошеня о аґенциї треба вносити до Дирекциї у Львові.

На житє обезпечайте ся тільки через »Днїстер«.

Селяне! убігайте ся тільки о аґенциї »Днїстра«.

Видає відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский**.

З друкарнї В. А. Швйковского.